

Crisis Theologica

In Qva Selectiores, Et Acriores hujus, et elapsi sæculi controversiæ,
subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Crisis Theologica - In Qva Selectiores, Et Acriores hujus, et elapsi sæculi
controversiæ, subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Casnedi, Carlo Antonio

Ulyssipone, 1711

§. I. Inutilitas Theologiæ, & nostra nostra doctrinæ destructio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84783](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84783)

tioris, immo quod sibi verum in re vide-
tur, ut docet P. Eliz. a quo, sicut etiam a
Probabilioribus, & Tutoribus, quare, an
talis Summissa esse damnabilis?

S E C T I O VII.

Inutile erit Theologia Moralis studium: immo
gradum manū adstruimus, alia destrui-

monemus, aliaque absurda, ad destru-

endum Theologiae nostrae nostrae doctri-

nae destructio.

S U M M A R I U M.

Arguit P. D. Thyrsus, quod satis erit pro regula
conscientiae, notitia purae historica, seu index
opinionum probabilium, a n. 255. ad 258.

Et quod Probabilista reddat licitum omne, quod
doctrinae ut illicitum, n. 259.

Et quod illicitum erit impugnavit opiniones sa-
vorabiles, n. 260.

Et quod Probabilista sibi met contradicat, dum
affirmat reflexe licitum, quod directe negavit
licere, n. 261.

Retorqueo, n. 262.

Confundit questionem directam cum reflexa,
ibid.

Si Probabilioritas est necessaria, nemo erit aptus
confessionibus audientis, n. 263. 264.

A viris T. T. & doctis veritas prius querenda est:
qua si sit incerta, querenda probabilitas, &
index ab illis composuit non esset pure histori-
cus, sed Theologicus, n. 265. 266. 267.

Idiotis consulendum, ne libros morales legant,
ibid.

Theologia Moralis solis doctis necessaria, num.
268.

Cognitio probabilitatis diligens Moralis Theolo-
giae studium supponit, ibid.

Finis imprimendis libros est veritas directa, cui
directe respondere tenetur, quod si reflexe ro-
getur, respondebit reflexe, n. 269.

Regulariter opinionis oppositae falsitas (haec enim
est, quae non est sana) impugnatur. Expono, n.
270.

Nulla in Probabilista contradictio, nam dire-
cte dicit, Non licet, & reflexe, Probabile
est licere, n. 271.

An M. Baro nos destruere quod adstruimus, &
recontra, n. 272.

Laudat nostram praxim, non doctrinam, n.
273.

Retorqueo, n. 274.

Non licet sequi omnem a se impugnatam, cum
sape sit improbabilis, n. 275.

Etsi daretur nos destruere, quod adstruimus,

melius nos gerimus, quam Adversarij, n. 276.

Objicies 1. ex P. D. Thyro *disputatio*
8. 9. per totum: Si licet sequi quamlibet
probabilem in occurrit longe probabilior
receditur in utile studium Theologiae Moralis,
& turpitudinem actuum humanorum, &
mediante ea cognitione dirigi ad sequendum
honestum, & vitandam turpe: sed si quae-
bet opinio probabilis, stante opposita longe
probabiliori, esse potest regula nostrorum
actuum; totus finis Theologiae Moralis
berit potest sine eius studio, nempe si histo-
rico modo habebimus incitem opinionem
probabilem, nam ab his dirigi possunt ad
recte operandum: ergo si omnis opinio pro-
babilis satis est ad recte operandum, inutile
est studium Theologiae Moralis.

Confirmat 1. quia assumpto hoc prin-
cipio, Quaelibet opinio probabilis satis est ad
securitatem conscientiae, poterit quilibet in-
terrogatus, an hoc liceat, vel non, recitari
suum catalogum, & videre, num illi casus
habeat contra se, & pro se graves DD. & si
ne alio studio dicere, licet, quia ea est in ca-
talogo probabilem.

Confirmat 2. n. 105. quia hinc sequitur
numquam consulendos esse Doctores viros,
quoties opinio est inter Auctores contro-
versa; sed satis erit legere indicem Aucto-
rum, & sic tanti estimandus erit Tyro Theo-
logiae, ac Magister sapientissimus; quare ad
sciendum, quod datur opinio Doctorum
firmantium contractum aliquem esse licitum,
necessaria non est scientia moralis, sed
satis est notitia purae historica, & reflexe
aliquorum Doctorum placito; adeoque Do-
ctores vivi unice consulendi erunt de casibus
extraordinarijs, qui apud Auctores non
extant.

Confirmat 3. Vel cognitio reflexa, & no-
titia purae historica de opinionibus probabi-
libus, quae sunt apud Doctores, sufficit ad
tuto regulandam conscientiam in omni re,
in qua datur opinio probabilis, vel non suffi-
citur? Si sufficit, ergo ad nihil necessaria est
Theologia Moralis, frustra tantus labor,
frustra editio librorum. Si non sufficit, ergo
dici non potest eas opiniones probabiles, &
multo minus omnes satis esse ad regulandam
conscientiam.

Confirmat 4. quia Probabilista defendens
licitum esse sequi quamlibet probabilem
nullum assignare poterit finem novos libros
scribendi in materia morali controversa,
quancumque enim partem defendendam
suffici-

fufcipiat, irrito conatu laborat. Vel enim tuetur actionem esse licitam, vel illicitam? si illicitam; irritus est ejus conatus, quia cum supponat probabilem esse oppositam affirmantem licere, & simul tueatur licere sequi omnem opinionem probabilem affirmantem actionem aliquam licere, eo ipso in stabilicndâ suâ sententiâ oleum, & operam perdit; rogatus enim, an liceat eam actionem exercere, dicere debet, *Licet*, quia et hoc sentiat sententiam oppositam suâ, affirmantem licere, esse falsam, censet tamen esse absolute probabilem, & aliunde statuit, licitum esse sequi omnem probabilem; ergo frustra laborat in stabilicndâ suâ sententiâ rigida, *Non licet*. Si autem defendat actionem esse licitam, vanus etiam est labor, quia ante hunc laborem supponebatur, quod ea sententia erat probabilis; ergo antequam scriberet, supposuit actionem illam esse licitam; ergo actum agit. Nec dici potest, quod labor dervit, ut opinio benigna reddatur magis probabilis. Contra enim est, ait P. D. Thyrsius, quia inutile est reddere illam magis probabilem, cum per nos necesse non sit, ut sit probabilior, nec per hoc, quod probabilior fiat, tutior fit: contra utilis est ille labor apud eos, qui dicunt necessarium esse sequi probabiliorum.

N. 260. Confirmat 5. n. 109. quia non tantum inutile, sed illicitum erit impugnare opiniones favorabiles, quas Author libri in ipso limite disputationis supponit probabiles; si verum est licere quamlibet probabilem, quia si est probabile, est etiam tutum; nefas autem est impugnare doctrinam, quam quis supponit tutam. Nec dici potest nos impugnare doctrinam non quia sanam, & tutam, sed quia falsam. Contra enim est, ait; quia si supponitur sana, & tuta, ejus falsitas non nocet moribus; sanitas autem multum illi prodest. Rursus falsitas doctrine impugnate, si hæc ad regulandam conscientiam est sana, & tuta, est error pure materialis; sanitas autem est magnum bonum; iniquum autem est destruere rem, quæ afferit ingens bonum, ne inducat exiguum malum.

N. 261. Confirmat 6. n. 110. quia implicat, ut doctrinam, quam judico falsam, affirmem esse absolute tutam, & sanam; immo dum affirmo esse probabilem, & tutam opinionem mihi oppositam, asserentem actionem aliquam esse licitam, mentior; dum nego illam esse licitam, & sic mihi contradico; nam nego esse licitam, & affirmo esse licitam, quia suppono esse probabilem sententiam affirmantem esse licitam.

N. 262. Sed contra 1. quia toto argumento proba-

tur quemlibet debere esse Judicem de probabilitate opinionis, ut eam sequatur, & Doctoris, ut ei stet; quis autem Judex erit inter auctoritatem S. Thomæ, & S. Bonav. quis inter eorum rationes? Contra 2. quia confunditur quaestio directa, an hoc liceat, cum reflexâ, an dato quod certo probabile sit licere, liceat eam actionem exercere. Contra 3. quia omnia absurda retorquentur in Probabilioritas; nam omnis Thomista putans suas, & D. Thomæ rationes esse probabiliores; & omne quod docet S. Thom. esse probabilius, satis ei erit, ut legat indicem, & sciat historicè, & reflexè opiniones, quas docet D. Thom. & omnis Scotista, quas docet Scotus; adeoque nulli, qui juravit in verba sui Magistri, Theologiae Moralis studium necessarium erit; & cum celebriores Scholæ aliquem Doctorem, cui stent, assumpserint, vix ullus erit inter Catholicos, nisi ad summum illi soli, qui liberi sunt ad quemlibet Doctorem sequendum, quem putent apud se graviores, qui Theologiae Moralis libros evolere teneatur. Contra 4. quia fumo Dianam, & Leandrum, quos P. D. Thyrsius §. 9. sepe nominat. Ecce nullus satis erit confessionibus audiendis, nisi sciat omnes tres mille resolutiones, (ita enim ait P. D. Thyrsius n. 101.) quas Diana suis in Partibus congerit; immo nisi sciat, quæ quæ sit probabilior. Nullus casum aliquem decidere, nisi omnes Doctores, & omnium DD. rationes attentè considerarit, quæ quæ sit præponderans: & si unum tantum Doctorem, aut rationem omittat, non poterit, nisi peccando, casum resolvere; forte enim Doctor ille habebit rationem, quam si legisset, oppositum resolveret. Nullus vel audiendo solis contra sextum, & septimum præceptum peccatis sufficiens erit inter omnes Catholicos, quantumcumque scientissimus sit. Quis enim totum Sanch. totum Bas. Pontæ, & omnes Canonistas, & omnes ab his, & illis citatos legit, & omnes rationes tantâ serietate consideravit, ut certus sit de probabilitate hujus præ illâ opinione, in materia adeo amplâ, & tot impedimentis ex jure naturali, & Pontificio matrimonium invalidantibus, aut illicitantibus? Quis totum M. Sorum, & duos P. Dicastilli, & quatuor P. Ognate, & sex P. Haunoldi, & quinque Rosignoli Tomos, præter P. Gibalinum, & P. Leotarium, aliosque innumeros Theologos materiam contractuum versantes, præter infinitos Juris Canonici, & Juris Civilis Commentatores, legit, & ita legit, ut certum de cujuslibet opinionis in materia contractuum probabilitate judicium ferre possit? Quæro

N. 263. Dian. 2. l. an fr. P. Thyrs.

P. Sanch. Pontæ.

M. Sor. P. Dic. P. Ogn. P. Haun. Rosign. P. Gib. P. Leot.

N. 264. Quæro igitur a P. D. Thyrio, vel omnes libros a me citatos, immò ab eorum Authoribus recitatos legit, & ut textus legum Canoniarum, & Civilium, & rationes, & Roræ Romanæ decisiones, & resolutiones ponderavit, ut possit rogatus certum dicere iudicium de probabilitate cujushbet opinionis particularis? Et rem incredibile dicit, & quia urbanum est credere, credam urbanitatis gratia hoc de illo. At velle, ut omnis alius, qui confessiones excipit, omnes illos legent, est velle, ut quilibet sit ei equalis, seu sit sapientissimus. Immo est dicere, omnes septingentesimi sæculi posteriores Doctores futuros insipientissimos; quot enim sæculo futuro libri prodibunt? Quis autem citati sæculi futuri Doctor legere poterit omnes Doctores sibi anteriores, vel unam quidem materiam moralem tractantes, quanto minus omnem, si modo unus ex nobis legere non potest omnes Doctores anteriores? Necesse ergo erit, ut quilibet posteriorum seculorum Doctor sit insipientissimus; adeoque nullus eo in sæculo dabitur idoneus Confessarius; vel non legit? & sic peccare videtur, dum iudicium fert de probabilitate opinionis. Ecce ad quod impossibile probabilitas obligat, ut licite operemur.

Vid. D. Perea n. 10.

N. 265. In forma dico, vel loquitur de doctis, & hi debent prius veritatem considerare, si certo constare possit; quòd si non possit, debent attentè considerare probabilitatem: quòd deinde, supposita exacta rationum, & autoritatum consideratione, possint texere indicem opinionum certò probabilium, nulum est absurdum, sed lucrum, sicut nulum, si texeret indicem probabiliorum; atque adeo ille Theologus non se gereret ut purus Historicus, qui pure refert, quid alij sentiant, sed ut Theologus ponderando Doctores, & rationes, veritatem, & probabilitatem: vel loquitur de idiotis? his autem Theologia Moralis studium non est necessarium, quin est periculosum, cum difficulter intelligant, & advertant circumstantias casuum, & eorum probabilitatem.

N. 266. Ad 1. confirm. patet ex nunc dictis, eamque retorqueo in eo, qui supponens omnem Scoti opinionem esse probabiliorem, aut hoc non supponens, texeret indicem probabiliorum.

N. 267. Ad 2. patet etiam, & quæro, an Probabiliorista supponens probabilius esse omne, quod dicit S. Thom. teneatur consulere vivos? & quòd dabit, dabimus. Adde in idiotis grande periculum esse legere casus conscientie; tum quia plerumque eos non ca-

piunt; tum quia unum pro alio intelligunt, tum quia nec graves Doctores sciunt, nec discernere inter DD. graves, & leves, nec rationes solidas, & insolidas, & ignorare opinionem superficialiter, aut profundè rem tractant; quòd si sit res tractata, ut debet non advertunt, an opinio sit singularis; Hinc optime consuleretur idiotis, si vel a certissimo Summis abstinerent; vel ut teneantur consilium neri, si illi lingua vulgari non imprudentur.

Ad 3. suppono; quòd arguens loquatur de viris doctis; his enim necessaria est Theologia Moralis; & dico, quòd his satis sit cognitio reflexa de probabilitate, quoties certum de veritate haberi non potest; quæ tamen cognitio reflexa supponit accuratum Theologia Moralis studium; & Doctorum notitiam; eorumque interie, nec non advertendum rationum comparisonem advertendum, an utraque maneat probabilis.

Ad 4. dico, quòd ad finis primarius Probabiliorista novum opinionum moralium librum eudentis, est ipsa veritas, & ideo directè dicit, quòd iudicatur; nam directè querenti, an contractus sit licitus, debet directè respondere, licitum, aut non licitum; quòd si reflexè rogetur, tunc teneatur oppositas rationes cum suis comparare, quas oppositas si viderit manere probabiles, potest respondere reflexè, quòd licet; Adde, quòd cum P. D. Thyrius teneatur licitum Confessario abolvere penitentem juxta opinionem probabilem penitentis, tenetur huic, & alijs suis argumentis occurrere. Hinc patet non esse ritum laborem Probabiliorista novum librum opinionum moralium eudentis.

Ad 5. inito in Confessario contra propriam opinionem abolvente penitentem, cur Confessarius impugnat, si postea loquitur opinionem penitentis? Ergo non est illicitum impugnare opiniones favorabiles. Deinde dico impugnari falsitatem, non probabilitatem oppositè opinionis, si hæc putetur probabilis; quòd si non putetur, tunc impugnat probabilitatem ostendendo non esse probabilem. In forma fateor iniquum esse impugnare doctrinam sanam; at nego doctrinam ut impugnatam, esse sanam, nam vel impugnatur falsitas, hæc autem non est sana, nisi ut probabiliter vera; vel impugnatur improbabilitas, hæc autem neque est sana; ergo nemo impugnat doctrinam sanam. Quod enim directè impugnatur est falsitas; quòd reflexè, est improbabilitas oppositè, si est improbabilis; non est autem illicitum impugnare falsum aut improbabile, illicitum esset impugnare falsum ut est probabile; ut nemo

nemo impugnat directè falsum ut probabile; quod enim directè impugnatur, est falsitas; reflexè autem non impugnatur ut illicita probabilitas, si supponitur licitum esse probabile usum, sed improbabilitas, si est improbabilis: ergo numquam impugnatur licitum. Adde quod qui impugnat doctrinam oppositam, non impugnat probabilitatem, immò tunc præscindit, & purè considerat ipsam veritatem, aut falsitatem directam opinionis oppositæ; adeoque unice directè impugnat falsitatem, ut formaliter nocivam moribus: quod si oppositam putet probabilem, & supra probabilitatem reflexè, tunc non impugnat directam falsitatem, ut formaliter, sed ad summum ut materialiter nocivam moribus.

N. 271. Ad 6. nego quod sibi mentiat, & contradicat, nam directè unice dicit, *Non licet*; non autem directè simul dicit, *Licet*, sed reflexè, nempe contractus A ut in se mihi videtur, non licet; idem tamen contractus reflexè consideratus ut probabilis, licet. Deinde retorqueo in Confessario absolvente contra propriam opinionem.

N. 272. M. Bar. Objicies 2. ex M. Baro 2. p. Ethices Christianæ Doctores benigna sententiæ adstruere, quod destruunt: adstruunt licitum esse omittere tutiorem, & probabiliorem, & licitum esse sequi minus tutam minus probabilem; destruunt autem hoc ipsum quoties agitant questiones particulares, an hoc liceat, vel non; sequuntur enim partem, quam judicant probabiliorem, & dicunt non licere, contra alios docentes probabilius licere.

P. Moy. re. Confirmat contra P. Moyam: Nulla est opinio P. Moyæ pro lege, pro cuius contrariâ non stent graves DD. & rationes: ergo licitum erit cuique sequi opiniones pro libertate à se impugnatas: ergo quod unâ manu adstruit, alterâ destruit; nam adstruit tales opiniones pro lege; sed eo ipso quod P. Moyæ, & nos tuemur licitum sequi minus tutam minus probabilem, destruimus, quod prius adstruxeramus; adstruimus enim talem opinionem pro lege, & adstruimus quod prius destruxeramus, nam destruximus opinionem minus probabilem faventem libertati: ergo si licet amplecti opiniones stantes pro libertate, quia adhuc sunt probabiles, licetum cuique erit amplecti opinionem à se impugnatam.

N. 273. Sed contra 1. quia hoc argumentum recidit in antecedens, adeoque ejus solutione attendendum; quam vis autem intèret grande nobis objicere absurdum, dicendo, quod nostra praxis destruit nostram doctrinam; at tamen quatenus dicit, quod nos sequamur

in praxi opinionem pro lege nobis probabilio-riorem, hoc, inquam, dicendo Advertarius nos laudat; hoc enim aliud non est, quàm dicere, quod nostra doctrina sit benigna, nostra praxis sit rigida. An autem hoc ipsum contingat Anti-Probabilitatis, ita ut eorum praxis sit rigida, et si talis sit eorum doctrina, legi possunt Doctores, quos dedi d. 15. n. 12.

Contra 2. quia ut bene P. Moyæ tom. 2. qu. N. 10. §. 2. hoc argumentum non est peculiari-ter contra ipsum, sed contra omnes Probabilitatis; immò dico ego esse contra eundem M. Baro; tum quia sæpe amplectitur minus tutam sibi saltem visam ut probabilio-rem; ergo quod speculativè docet de sequendâ semper tutiori, dummodo probabili, practi-cè destruit sequendo minus tutam saltem ut sibi probabilio-rem: tum quia si quilibet se-quitur sibi probabilio-rem; ergo Petrus de Alva acriter, & jure merito impugnat a M. Bar. 4. p. Manud. lib. 1. sect. 2. securus est sibi probabilius, dum in dubium vocavit opera D. Thomæ: ergo non omnis, qui aliquam suâ opinionem edit sive circa jus, sive circa factum, sequitur necessariò quod sibi est probabilius; alias nemo peccaret edendo suas opiniones: tum quia sententiâ obligans ad sequendam semper tutiorem dummodo probabilem, est longè minus probabile sententiâ deobligante à sequendâ semper tutiore, & unice obligante ad probabiliorem; immò sententiâ obligans semper ad tutiorem, aut ad probabiliorem, est longè minus proba-bilis nostrâ sententiâ tuente licitum sequi mi-nus tutam minus probabilem: ergo quod M. Baro, & quivis alius Tutorita, aut quod Philaleus, & quivis alius Probabilio-rista unâ manu adstruit, alterâ destruit; quod enim adstruit, est non licere sequi minus tutam, & minus probabilem; quod destruit, est hoc ipsum; dum enim hoc ipsum docent, nempe non licere minus tutam minus probabilem, sequuntur sententiâ longè mi-nus probabilem, quam sit nostrâ docens li-cere.

Contra 3. quia in argumento supponun-tur plura falsa, nempe quod pro utraq-ue contradictoriâ opinione stent semper graves DD. & solidae rationes; & eo ipso quod una contradictoriâ est probabilis, sit etiam pro-babilis altera; quæ omnia sunt certò falsa, ut dixi d. 4. ergo falsum est licere cuique amplecti opinionem à se impugnatam, nisi hæc sit practi-cè probabilis; non omnis autem opinio impugnata manet practi-cè probabi-lis.

Contra 4. quia si M. Baro distingueret questionem directam à reflexa, videret non

N.
274.
P. Moy.
M. Bar.

Petr. de Alva

M. Bar.
Philal.

N.
275.

N.
276.

M. Bar.

destrui, quod prius adstruximus. Nam dum examinamus quaestionem directam, ex. gr. an contractus A liceat, tunc pugnamus pro veritate, quæ quia raro evidenter constat, hinc contenti sumus maiori probabilitate, quæ sæpe tanta est, ut perveniat ad certitudinem moralem, & tollat probabilitatem ab opposita. Ecce in hoc casu dico non licere contractum A propter rationes mihi pure probabiliores, non tamen moraliter certas. Cùm autem examinamus quaestionem reflexam, an liceat sequi minus probabilem; tunc etiam sequimur probabiliorem, immò nobis certam; quomodo igitur destruitur quod adstruxeramus? nam tunc adsunt duo iudicia, unum directum probabilius, *Non licet contractus A*; alterum reflexum probabilius, immò certum, *Licet contractus A, ut subsistat iudicio certo probabilis de ejus licentia, etsi probabilis sit directe quod non liceat.* Aliter fuit, & scitè P. Moya à n. 17. Hoc monco, quòd cùm argumentum equè urgeat Adversarios, ut paulò antè dixi; ita ut si nos destruimus quod adstruimus, Adversarij etiam destruunt quod adstruunt; rogo tamen, supposito quòd utriusque peccemus, an magis adversarij, an nos melius nos geramus? Utique nos; nam si destruimus, sequimur semper probabiliore; destruimus enim quod docemus, sed docemus licitum esse sequi minus probabilem, & nõ teneri ad probabiliore; ergo si destruimus quod docemus, sequimur semper probabiliorem. E contra Adversarij si destruunt, quod adstruunt, sequuntur semper minus probabilem, & minus tutam; quod enim docent, est teneri semper ad probabiliorem, & tutiorem, sed destruunt quod docent; ergo sequuntur semper minus probabilem, & minus tutam. Scio hoc argumentum nil valere absolute; valet tamen, si valet objectum contra nos.

§. II.

Veritatis, & orationis superfluitas, immò ipsa reflexa probabilitas est pura petitio principij.

SUMMARIUM.

Ait P. Thyrsus, quòd si non teneor ad probabilitatem, nec ad unice probabilem: & quòd si sola lex certa obligat, omnia inter TT. controversa erunt licita, n. 277.

Nego, quòd eo ipso quòd una sit probabilis, opposita etiam sit talis, n. 278.

Quoties prudens pro non lege iudicium formo, lex non obligat, ibid.

Ut quid licitum sit, non satis est, ut non sit certò vetitum, sed necesse quoque est principij.

pium reflexum pro formando dictamine de licentia, n. 279.

Ait, tolli orationem pro veritate; & quòd amari minus verum non amet verum, n. 280.

Retorqueo, n. 281.

Falsitas aequè unitur probabilitati, ibid.

Sequens minus verum amat verum, ibid.

Palancus ait, quòd recursus ad probabilitatem reflexam sit pura petitio principij, à n. 282. ad 285.

Et quòd non quaratur, an liceat sequi minus probabilem, ut est reflexe probabilior, non respondeamus quaestioni, n. 286. 287. 288.

Retorqueo, n. 289.

Goncius ait leges a probabilitate eludi, & ab aliis pluribus opinionum monstrari prodijisse, n. 290.

Ostendo opiniones infideliter relatas, & nullam a Probabilitate, quin a Probabilitate licentiam, ibid.

Objicies 3. Sententia affirmans licitum sequi opinionem favorabilem minus probabilem, itante opposita evidenter verisimiliori, aperit viam ad dicendum legem non obligare, nisi ejus existentia sit certa, 1. quia ait P. D. Thyrsus, *dis. 3. cap. 3. §. 10. n. 111.* Si homo non tenetur sequi opinionem evidenter probabiliorem itantem pro præcepto, sed potest sequi minus probabilem itantem pro libertate, sequitur, quòd neque tenebitur sequi sententiam itantem pro præcepto, etsi sit unice probabilis, dummodo ei non proponatur ut certa, & evidens, quia quoties una sententia non est evidens, & certa, toties datur pro parte opposita alia sententia probabilis deobligans a præcepto: ergo si non teneor sequi opinionem evidenter verisimiliorē itantem pro præcepto, neque teneor sequi opinionem unice verisimiliorē itantem pro illo; & ideo Caramuel docuit, quòd quoties una opinio est probabilis, etiam opposita est talis: 2. quia absurdum est dicere, quòd lex non obligat, nisi ejus existentia sit certò, & evidenter cognita ab operante, nam uno ictu tollit innumera præcepta, & reddit licita omnia, quæ à Theologis in disputationem vocantur; non enim Theologi disputant, an liceat, quòd est certò, & evidenter vetitum; & tamen ait P. D. Thyrsus n. 115. in hanc monstruosam laxitatem prolapsi sunt Probabilistæ. Nec valet nostratio, quòd homo non sit privandus libertate, nisi existentia præcepti hominem ad libertate spoliantis sit evidens, nam ex jure *Melior est conditio possidentis.* Contra enim est, ait P. D. Thyrsus n. 116. quia hoc axioma habet tantum locum in materia justitiæ; immò et si in omnium virtutum materia locum haberet.